

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

DOPORUČENÁ OPATŘENÍ

PRO SUBJEKTY KRITICKÉ INFRASTRUKTURY **COVID-19**

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Asociace kritické infrastruktury České republiky (AKI ČR)¹ ve spolupráci s **Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO)²** sdílí informace o vhodných opatřeních pro subjekty kritické infrastruktury (KI) v kontextu mimořádných opatření vlády České republiky, jejichž přehled je přílohou tohoto dokumentu.

Tato opatření jsou vhodná pro subjekty kritické infrastruktury i další organizace bez ohledu na obor činnosti. Jejich cílem je zejména ochrana osob, majetku a infrastruktury, a zajištění technologické funkčnosti.

Řada opatření je vhodná i mimo stav nouze v souvislosti s infekcí COVID-19 a doporučujeme zvážit jejich zavádění v odpovídajícím rozsahu například při výskytech sezonních chřipek či v obdobných situacích.

¹ www.akicr.cz

² www.mpo.cz

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

1. OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ K OCHRANĚ OSOB

1.1. Instruovat zaměstnance o karanténních a dalších opatřeních, včetně striktního pokynu nechodit do kanceláře při jakýchkoli příznacích (včetně „obyčejné“ virózy)

Toto opatření mohou realizovat linioví manažeři na základě instrukce krizového štábu či managementu dotčené organizace. Jedná se o základní a snadno realizovatelné opatření. Výhodou je snadné pochopení ze strany zaměstnanců. Jedná se o opatření, které není ničím výjimečné. Organizace se jím proto mohou řídit i v běžném provozu.

Vhodná konkrétní opatření:

- vstup do kancelářských a dalších prostor pouze po souhlasu liniového manažera na vhodném vertikálním stupni řízení;
- omezení osobní přítomnosti na pracovišti na kritické provozní potřeby s ohledem na zajištění funkčnosti kritické infrastruktury a dalších systémů, ke kterým nelze přistupovat vzdáleně;
- pravidelná interní komunikace od člena vrcholového vedení podporující dodržování pravidel;
- monitoring přístupů do prostor zaměstnavatele ke sledování efektivity opatření a rozhodování o jejich úpravě;
- zajištění minimálního vzájemného odstupu pracovníků, kteří po souhlasu liniového manažera potřebují přístup do prostor zaměstnavatele;
- zvážit omezení či uzavření interních stravovacích zařízení typu jídelen;
- zvážit omezení či uzavření šaten a podobných prostor, pokud není jejich provoz nezbytně nutný s ohledem na provozní potřeby organizace.

Vhodná reakce v případě nákazy klíčových pracovníků:

- pracovník s pozitivním výsledkem testu kontaktuje svého liniového manažera prostřednictvím telefonu či videokonference a zajistí (i) předání potřebné agendy ve své oblasti (pokud je to možné vzhledem k jeho okamžitému stavu), a (ii) předání potřebných informací ohledně dalšího rizika šíření nákazy, například okruh osob, se kterými byl v rámci výkonu své práce v kontaktu;

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

- pověřený pracovník organizace kontaktuje místně příslušnou hygienickou stanici, která určí další postup, jako je odběrové místo pro krevní testy;³
- liniový manažer informuje vedení společnosti včetně bezpečnostního ředitele či jiného pracovníka odpovědného za oblast BOZP resp. krizového řízení, pokud takové role v dané společnosti existují;
- vedení společnosti zajistí aktivaci karanténního postupu a pokračuje v konzultaci s hygienickou stanicí, resp. dalšími institucemi dle aktuálně platných opatření vlády České republiky, resp. jednotlivých úřadů.

1.2. Plošné zavedení práce z domova (tzv. home office)

Plnění tohoto požadavku je možné delegovat na liniové manažery. Jedná se o opatření s velkým dopadem, neboť jednorázově snižuje koncentraci pracovníků, která je jedním z faktorů přispívajících k šíření nákazy.

Pro zjednodušení doporučujeme, aby se top management zabýval spíše krizovými opatřeními než přesným určením, kdo konkrétně má/nemá pracovat z domova. Jednotliví linioví manažeři by měli takovou situaci zvládnout a zajistit plnění funkčních požadavků ve svých oblastech.

Na trhu jsou běžně dostupná řešení umožňující připojení na IT systémy organizací i komunikaci mezi zaměstnanci navzájem. Jedná se zároveň o příležitost tato nová řešení penetrovat do organizací a zavést nové efektivní postupy s využitím digitálních technologií.

Vhodná konkrétní opatření:

- identifikovat IT nástroje vhodné pro naplnění potřeb konkrétní organizace včetně posouzení kybernetické bezpečnosti jednotlivých komunikačních nástrojů;
- určit vhodných či nevhodné komunikační nástroje s ohledem na jejich zabezpečení a poučit zaměstnance;
- distribuovat návody a postupy pro využití nástrojů práce z domova;

³ Seznam laboratoří, které jsou zařazeny do sítě laboratoří a zapojených do systému hlášení, je veden a aktualizován Státním zdravotním ústavem: viz <http://www.szu.cz/tema/prevence/laboratorni-vysetrovani-puvodce-covid-19>

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

- zajistit podpůrné pracovníky na telefonu (např. IT HelpDesk) pro zaměstnance s menšími zkušenostmi při užívání online nástrojů zejména v počáteční fázi;
- demonstrovat užívání online pracovních nástrojů i ze strany vedoucích pracovníků.

1.3. Pozastavení osobních jednání s externími partnery včetně nábory nových pracovníků

Nábor nových pracovníků je až na výjimky zbytnou aktivitou a zvyšuje riziko nákazy kontaktem s externími osobami.

Ze stejného důvodu je vhodné omezit veškerá osobní jednání, ať už uvnitř či vně prostor organizace.

Komunikace s osobami mimo organizaci, jednání s externími partnery i nábor je možné realizovat prostřednictvím digitálních online nástrojů a pokračovat v něm pouze případech, kdy organizace potřebuje v náboru či obchodních jednáních pokračovat i za přetrvávajících omezení.

Vhodná konkrétní opatření:

- veškeré externí aktivity včetně nábory a obchodních jednání přeměřovat na email či online nástroje s videosloužbou;
- identifikovat IT nástroje vhodné pro naplnění potřeb konkrétní organizace včetně posouzení kybernetické bezpečnosti jednotlivých komunikačních nástrojů;
- posoudit vhodnost online nástrojů z pohledu možného ukládání osobních údajů v případě nábory nových pracovníků.

1.4. Omezení přístupu do budov

Vzhledem k vysoké nakažlivosti koronaviru SARS-CoV-2 je vhodným opatřením také omezení cirkulace zaměstnanců mezi provozovny a omezení přístupu externích osob. To platí zejména pro prostory týkající se kritické infrastruktury. V této souvislosti je vhodný právě režim práce z domova s využitím vhodných komunikačních nástrojů.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Vhodná konkrétní opatření:

- fyzicky uzavřít standardní přístupové trasy a ponechat pouze možnost přístupu zaměstnancům při užití jejich identifikátoru (zaměstnanecká karta apod.);
- nahradit standardní recepční službu bezpečnostní agenturou instruovanou pro komunikaci s pracovníky dané organizace;
- na vnější prostory budovy organizace umístit kontaktní údaje pro kritické potřeby (Policie, Hasiči apod.) či pro doručování pošty, potravin apod.;
- zajistit evidenci návštěv, pokud neexistuje elektronický návštěvní systém (opatření může být vhodné pro případné trasování pohybu pozitivně testovaných osob).

1.5. Pozastavení interních shromáždění a jejich nahrazení videopřenosy (včetně interních školení)

Práce na prvcích kritické infrastruktury vyžadují povinná periodická školení a je nutné zajistit ve spolupráci se školícími subjekty proškolení pracovníků vzdáleně či v lokalitách s menší koncentrací osob.

Vhodná konkrétní opatření:

- omezit množství interních školení pouze na nezbytná školení vyžadovaná obecně závaznými právními předpisy, například BOZP;
- školení, která je možná uskutečnit a certifikovat pomocí e-learningu publikovaného certifikovanou organizací, přenést na online kanály;
- periodická školení k prokázání splnění kvalifikačních předpokladů pro výkon práce stanovených zvláštními právními předpisy a technickými předpisy, která není možné uskutečnit formou e-learningu, projednat s příslušným dozorovým orgánem;
- konzultovat právní oddělení (resp. oddělení compliance) ohledně školení, která jsou nezbytná například z pohledu prevence trestní odpovědnosti podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob či z jiného důvodu hodného zřetele a zajistit jejich dostupnost online nástroji.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

1.6. Určit klíčové osoby pro provoz konkrétních prvků kritické infrastruktury a vymezení pravidel pro jejich pohyb

Pokud to provozní okolnosti umožňují, je vhodné omezit kontakt mezi pracovníky starajícími se o prvky kritické infrastruktury vyčleněním speciálního pracoviště nebo omezením přístupu pro ostatní pracovníky. Dále je pro tyto osoby potřebné nastavit systém střídání na daných pracovištích s omezením osobního kontaktu.

Vhodná konkrétní opatření:

- vymezení určeného prostoru přístupného pouze klíčovými pracovníkům;
- rozdělení klíčových pracovníků do více fyzicky oddělených týmů tak, aby byla snížena pravděpodobnost přenosu nákazy a zároveň zachována možnost převzetí aktivit z týmů postižených nákazou;
- trasování klíčových pracovníků v souladu s pravidly ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích k zajištění informací pro identifikaci případných kontaktů za dané období předcházející pozitivnímu testu;
- zajištění náhradní lokality oddělené od prostor užívaných ostatními zaměstnanci, pokud přemístění klíčových pracovníků do takové lokality umožňují dispozice a technologie dané organizace;
- alternativně určit klíčovými pracovníkům jako místo výkonu práce jinou adresu, kterou organizace považuje za bezpečnou, a na které je možné zajistit přístupový režim;
- v krajním případě zajistit pro klíčové pracovníky alternativní ubytování, případně dlouhodobý pobyt v prostorách organizace.

1.7. Zajištění individuální dopravy pro klíčové zaměstnance přidělením služebních nebo pronajatých vozidel

Vzhledem k riziku z většího množství osob na jednom místě je (spíše než taxislužbou) vhodné zajistit pro klíčové pracovníky možnost individuální dopravy služebním, pronajatým nebo soukromým automobilem, a omezit tak kontakt s potenciálními nositeli nákazy.

Vhodná konkrétní opatření:

- přidělení služebních automobilů nebo schválení užití soukromých dopravních prostředků konkrétním zaměstnancům;
- přizpůsobit směnný provoz podle dostupnosti jednotlivých zaměstnanců a nastavit parametry s ohledem na minimalizaci potřeby cestovat;

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

- zajištění parkovacích míst v místě výkonu práce k omezení pobytu mimo chráněnou oblast automobilu nebo prostor organizace.

1.8. Dodatečná hygienická opatření, jako je instalace dezinfekčních prostředků či nahrazení sušáků rukou jednorázovými papírovými utěrkami

Základními nástroji je zvýšená hygiena a návod pro zaměstnance, jak s hygienickými pomůckami a prostředky nakládat.

Vhodná konkrétní opatření:

- instruovat pracovníky o nevhodnosti tělesného kontaktu, jakým je např. podávání rukou a jiné sociálně obvyklé zdvořilostní projevy;
- instalace dezinfikátorů či dezinfekčních náplní v prostorách organizace, jako například u vchodu, na toaletách, na vhodných místech na chodbách, v jednacích místnostech apod.;
- zajištění přenosných dezinfikátorů pro automobily pracovníků, kteří mohou nebo musí vykonávat činnost na různých místech;
- rozmístit informační letáky či plakáty s popisem správného mytí či dezinfekce rukou.

1.9. Zavedení ochranných prostředků

Dostupné informace ukazují, že COVID-19 míří primárně na dýchací ústrojí a přenáší se například prostřednictvím rukou a jejich kontaktem s ústy. Proto jsou např. roušky a respirátory jednou z možností, jak riziko snížit, přestože se tím riziko nákazy zcela neeliminuje. V této souvislosti je také vhodné zaměstnancům vysvětlit základní rozdíly v užívání roušek (prevence šíření případné vlastní nákazy, prevence kontaktu ruky s ústy) a respirátorů (prevence vlastní nákazy viry od ostatních osob).

Dále je potřebné pracovníky vybavit v tomto období jednorázovými rukavicemi, pokud mohou přicházet do kontaktu s předměty, které mohly být infikovány. Podle dostupných informací může tento koronavirus na površích přežít až tři dny podle druhu povrchu. V některých případech lze zvážit i ochranu očí.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Praxe ukazuje, že dostupnost ochranných prostředků je nestálá a je určována spíše poptávkou než nabídkou. Je proto vhodné plánovat jejich zásoby na delší období dopředu.

Vzhledem k dlouhé době expirace (až 10 let) je možné při pořizování prostředků uvažovat také o pořízení „strategické rezervy“ pro případ nenadále negativní události, či jako prostředku ochrany klíčových zaměstnanců při každoročních „sezonních chřipkách“ či podobných událostech.

Vhodná konkrétní opatření:

- přidělit různým typům pracovníků ochranné prostředky podle typu jejich práce (pro pracovníky na prodejnách mohou být vhodnější respirátory a jednorázové rukavice jako ochrana proti nákaze od zákazníků, pro krátkodobé pobyty v prostorách organizace mohou být vhodné roušky jako ochrana proti šíření případné nákazy infekčním pracovníkem);
- proškolit pracovníky na vhodnost užití roušek a respirátorů včetně jejich trvanlivosti, následků sejmutí, možnosti opakovaného užití, správné dezinfekce látkových roušek apod.;
- propočítat spotřebu různých typů ochranných prostředků pro různá pracoviště a zajistit jejich dostupnost nejméně na jeden měsíc dopředu;
- klíčovým zaměstnancům přidělit určitý objem ochranných prostředků i pro osobní potřebu s cílem zvýšit jejich ochranu ochrannými prostředky, které má organizace pod kontrolou;
- zajistit komunikaci s externími subjekty, ke kterým musí pracovník v případě nouze vyrazit (instalační technik, servisní zásah) a pokud možno získat vyjádření o stavu infekčnosti;
- vybavit terénní pracovníky jednorázovými rukavicemi a obleky;
- smluvně zajistit povinnost klíčových subdodavatelů, udržovat stejnou úroveň materiálního zabezpečení, zejména zajistit proškolení a vybavení jejich zaměstnanců nezbytných pro udržení provozuschopnosti kritické infrastruktury.

1.10. Měření teploty u vstupu do budov s kritickými prvky

V kritických místech je možné vhodným způsobem měřit teplotu vstupujícím osobám, například:

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

- Bezdotykovým teploměrem certifikovaným pro lékařské účely. Výhodou jsou nízké pořizovací náklady (řádově stovky až nízké jednotky tisíc Kč). Je však třeba mít v záloze rezervní teploměry, protože většina běžných bezkontaktních teploměrů není konstruována na velkou četnost měření.
- Termokamerou, jejíž pořizovací náklady jsou sice významně vyšší (řádově desítky až stovky tisíc Kč), ale umožňuje proces měření do značné míry automatizovat.

Pro rozhodnutí o způsobu měření je třeba zvážit předpokládanou četnost a místo měření. Správný výběr místa měření je důležitý zejména při použití termokamery, protože povrch těla vstupující osoby může být při chladném počasí podchlazen pod normální tělesnou teplotu (cca 36,5 °C) a termokamera tak nemusí případně zvýšenou teplotu zaznamenat.

Mějme na paměti, že povinné měření a ukládání takových informací je možné, pouze pokud je měření prováděno zdravotnickým personálem a data jsou ukládána v souvislosti s aktuálními krizovými opatřeními. Dobrovolné měření teploty je možné i nezdravotnickým personálem, ale není možné informace o měření archivovat. V souvislosti s jakoukoli evidencí obdobných dat doporučujeme konzultovat odborníky na ochranu osobních údajů.

Vhodná konkrétní opatření:

- zajistit teploměry, případně termokamery, poté, kdy organizace zváží další procesní a technické důsledky (zajištění sledování a vyhodnocení vyžaduje lidský faktor);
- identifikovat provozy či lokality, kde je takové opatření přiměřené s ohledem na rizikovost provozu;
- upravit režimová opatření v objektech tak, aby osoba vstupující zvenčí musela vždy absolvovat tento typ kontroly, pokud je v organizaci zaveden;
- instruovat personál obsluhující teploměr nebo termokameru, jak postupovat, naměří-li zvýšenou teplotu a vybavit tento personál nezbytným vybavením;
- zajistit právní posouzení procesu měření teploty a evidence informací o něm z pohledu ochrany osobních údajů.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

1.11. Pravidelná dezinfekce klimatizačních systémů a vybraných prostor

Vzhledem k cirkulaci vzduchu prostřednictvím klimatizačních jednotek je vhodné zajistit jejich pravidelné čištění a dezinfekci. Alternativně je možné upravit nastavení tzv. rekuperace, tedy poměru mezi množstvím vzduchu recyklovaného v rámci budov a množstvím vzduchu nasávaného z vnějšího prostředí.

Je také vhodné zajistit pravidelnou dezinfekci prostor, kde dochází k intenzivnější fluktuaci osob, zvýšit frekvenci úklidů a v jejich rámci dezinfikovat dveře, kliky, zábradlí, turnikety atd. V této souvislosti je také vhodné distribuovat dezinfekční prostředky antivirové gely, spreje, dávkovače apod. do vybraných prostor

Zaměstnance, kteří musí vyjíždět mimo prostory zaměstnavatele, například k zákazníkům nebo servisním zásahům na kritické infrastruktuře, je vhodné také vybavit přenosnými dezinfekcemi (vedle dalších ochranných prostředků uvedených výše).

Vhodná konkrétní opatření:

- pravidelná profesionální dezinfekce vybraných prostor;
- změna poměru rekuperace, resp. čerpání pouze vnějšího čistého vzduchu;
- pravidelné dezinfekce klimatizačních filtrů;
- zvážit uzavření části prostor organizace k omezení nutnosti klimatizovat při omezeném užití prostor;
- upravit režim úklidu se zvýšeným zaměřením na dezinfekce ploch;
- udržovat dostatečný stav dezinfekčních prostředků;
- zajistit plynulý přenos informací od servisních organizací spravujících prostory organizace.

1.12. Dezinfekce majetku vráceného zaměstnanci

COVID-19 se pravděpodobně po určitou dobu udrží i na površích a materiálech užívaných k výkonu práce. Vracený či sdílený majetek je proto vhodné při jeho navrácení dezinfikovat.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Vhodná konkrétní opatření:

- pro vracení majetku vyčlenit individuální časové bloky s možností rezervace, aby se zaměstnanci nepotkávali ve frontě;
- instruovat vracející se zaměstnance o nutnosti vybavit se rouškou a dostavit se pouze v situaci bez jakýchkoli příznaků;
- proškolit personál na bezpečný postup a vybavit je ochrannými pomůckami (respirátory, rukavice);
- zajistit vhodný dezinfekční postup a prostředek na různé povrchy a zařízení (notebooky, klávesnice, monitory, mobilní telefony) a proškolit personál na vhodný postup dezinfekce;
- zajištění skladování dezinfikovaných pracovních prostředků, aby se zabránilo jejich možné kontaminaci promícháním s dosud nedezinfikovanými prostředky;
- zajistit potřebný časový odstup před vydáním vraceného pracovního prostředku tak, aby se minimalizovala pravděpodobnost přenosu na nového uživatele i přes dezinfekci.

2. OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ K OCHRANĚ MAJETKU A INFRASTRUKTURY

2.1. Omezit zásahy do IT infrastruktury na nezbytné minimum (tzv. IT freeze) a tím snížit riziko výpadků vyžadujících zásah techniků či destabilizaci IT prostředí

Jakékoli zásahy do IT systémů vždy zvyšují riziko výpadku či sekundární nefunkčnosti. Doporučuje se proto omezit jakékoli zásahy do těchto systémů mimo zcela nezbytné případy. Tím se zvýší stabilita organizace a sníží se riziko potřeby spolupráce s externími subjekty i osobami uvnitř organizací. Je proto nutné monitorovat provoz na sítích a jejich propustnost.

Vhodná konkrétní opatření:

- určit kritické systémy, aplikace a technologie, které je třeba chránit, resp. které je třeba nezbytnými zásahy udržovat či ošetřovat;
- omezit zásahy do nekritických systémů a technologií a podle toho upravit projektové plány s ohledem na potřeby konkrétní organizace;
- zavést či posílit monitoring klíčových systémů a technologií tak, aby se včas identifikovaly, resp. odstranily jakékoli možné problémy vyvolávající možnou potřebu dalších zásahů;

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

- komunikovat průběžně s hlavními interními zadavateli práce na systémech a technologiích tak, aby omezení zásahů nevyvolalo jiné nové problémy, resp. aby se dále podpořila možnost práce zaměstnanců z domova.

2.2. Zajištění zvýšené zdravotnické péče pro management a pracovníky starající se o prvky kritické infrastruktury a pro krizové štáby

Klíčové zaměstnance je vedle běžné ochrany možné chránit také zvýšenou zdravotnickou péčí, a to jak preventivní, tak následnou, aby se minimalizovalo riziko či doba jejich nepřítomnosti, a snížilo se tak riziko nedostupnosti klíčových pracovníků při větší nemocnosti.

Vhodná konkrétní opatření:

- zajištění pravidelných zdravotních prohlídek a možnosti lékařských konzultací;
- zajištění privátní zdravotní péče pro klíčové pracovníky s cílem maximalizovat flexibilitu a rychlost ošetření včetně potřebných testů;
- dle doporučení lékařů zajistit případnou vakcinaci jako prevenci, kde je takové opatření podle doporučení lékařů vhodné s ohledem na danou situaci a zdravotní stav pracovníků.

2.3. Zavedení ochranných pomůcek pro osoby nezbytné pro zajištění prvků kritické infrastruktury

Plošné zavedení osobních ochranných pomůcek (OOP), jako jsou respirátory či roušky, či jednorázové rukavice (viz dále bod 1.9 výše). Klíčové osoby pracující v terénu je také vhodné vybavit ochrannými obleky. Tímto opatřením se dále sníží riziko výpadku klíčové znalosti nebo zdroje.

2.4. Přijmout zpřísněná režimová opatření pro klíčová pracoviště a vyčlenit oddělené prostory pro pracovníky starající se o KI

Vzhledem k nakažlivosti COVID-19 je vhodným opatřením také vymezení strategických pracovišť, jako jsou centrální dispečinky, dohledová centra, páteřní provozny apod., pro které je vhodné přijmout zpřísněná režimová opatření. Pro obsluhu těchto pracovišť, kam bude omezen přístup dalších osob, a další vybrané osoby pečující o kritickou infrastrukturu, je vhodné vyčlenit zvláštní oddělené prostory a hygienické zázemí. Více viz bod 1.6 výše.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

2.5. Zajištění dodatečných bezpečnostních opatření s ohledem na snížení počtu pracovníků

Vzhledem ke snížení počtu osob v prostorách zaměstnavatele je vhodné zvýšení bezpečnostních opatření k ochraně opuštěných prostor či prostor se sníženou přítomností osob, případně náhrada nedostatečných personálních kapacit v ostraze technologickými prvky.

2.6. Uzavření budov a prostor v nich, které nejsou nezbytné pro provoz

Vzhledem k ostatním opatřením, jako je omezení provozu či omezená přítomnost osob, je možné zvážit i celkové uzavření určitých prostor.

3. FUNKČNÍ A PROCESNÍ OPATŘENÍ

3.1. Zajistit včas dostatečnou propustnost VPN, aby umožňovala vzdálený přístup do klíčových systémů

Zvýšení počtu pracovníků z domova může několikanásobně navýšit potřebnou přenosovou kapacitu v rámci virtuálních privátních sítí (VPN) či příslušných bezpečnostních postupů (gateway). Proto je vhodné posílit jejich kapacitu, případně zajistit dostupnost systémů jiným způsobem mimo bezpečnostní gateway v návaznosti na jiná bezpečnostní opatření (dvoufaktorové ověřování, přidělování rolí apod.)

3.2. Zajistit dostatečné množství notebooků pro práci z domova

Při zvýšení nároků na práci z domova je nezbytné nahradit stolní počítače přenosnými. V dnešní době je již nedostatek přenosných počítačů a je proto vhodné plánovat dostatečně dopředu a zajistit tak, že práce z domova je realizovatelným opatřením.

3.3. Zajistit včas dostupnost náhradních dílů a dalších dodávek, jejichž nedostupnost by mohla ohrozit funkčnost KI či dalších prvků nezbytných pro zajištění podnikatelské činnosti

Obdobně jako u nedostatku přenosných počítačů se také snižuje dostupnost některých dalších komponent, které mohou být nezbytné pro zajištění fungování prvků kritické infrastruktury. Je dobré proto uvažovat více dopředu o potřebném množství těchto dodávek.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

3.4. Zajistit připravenost interní a externí komunikace pro řízení připravenosti a informovanosti vlastních pracovníků a dotazů novinářů ohledně připravenosti kritické infrastruktury

Pracovníci nemají dostatek informací a pracovníci jsou také náchylní k panickým reakcím. Hlavním úkolem managementu tak je především zaměstnance uklidnit a zajistit, že jejich organizace zajistí svou vlastní funkčnost, zejména s ohledem na KI. Obdobně také platí nutnost vhodné externí komunikace a poskytování vyvážených odpovědí novinářům, kteří se budou o provozovatele KI i další subjekty zajímat.

4. OPATŘENÍ SMĚŘUJÍCÍ K DODAVATELŮM

Subjekty kritické infrastruktury zpravidla zajišťují provoz prvků kritické infrastruktury prostřednictvím třetích stran, včetně tzv. kritických dodavatelů. Kritičtí jsou zejména poskytovatelé servisních, údržbářských a úklidových služeb, technické podpory, dodavatelé náhradních dílů, dodavatelé jedinečných materiálů a někteří další. V řadě případů se navíc může jednat o dodavatele, které nelze v nouzových podmínkách nahradit a udržitelnost prvků kritické infrastruktury je na nich proto zcela závislá.

Obdobná situace je u subjektů kritické infrastruktury zajišťující dodávky komodit, bez nichž nelze prvek kritické infrastruktury provozovat (např. elektřina, plyn, voda, datová konektivita apod.). Také v tomto případě by měly subjekty kritické infrastruktury monitorovat, zda jejich dodavatel přijal všechna nezbytná preventivní opatření a průběžně vyhodnocovat, zda lze na jejich udržitelnost spoléhat.

Standardní dodavatelské smlouvy, servisní smlouvy, všeobecné obchodní podmínky a další právní dokumenty nemusí krizovou situaci předvídat a být pro řešení dostatečné.

Pro dostatečnou kontrolu nastavení vhodných procesů je vhodné zajistit právo auditovat připravenost a soulad procesů dodavatelů s dohodnutými smluvními parametry.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

5. SOUČINNOST SE STÁTNÍMI ORGÁNY

Subjekty kritické infrastruktury musí zajistit pravidla komunikace s dohledovými orgány, jako jsou regulátoři a gesční ministerstva. V případě vyhlášení nouzového stavu se tato nutnost může v souladu s rozsahem vyhlášeného nouzového stavu začít vztahovat i na další subjekty. Je proto nezbytné nastavit interní procesy a zajistit plnění povinností a v souvislosti s tím i dostupnost klíčových pracovníků, kteří mají tuto oblast na starosti.

Obdobně je vhodné připravit komunikační kanály pro řešení problémů s orgány ochrany veřejného zdraví.

6. SPOLUPRÁCE PROVOZOVATELŮ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY

Vzhledem k velké zranitelnosti a provázanosti kritické infrastruktury je žádoucí, aby subjekty kritické infrastruktury vzájemně sdílely informace, zkušenosti a dobrou praxi při zpracování plánů krizové připravenosti, řešení vznikajících krizových situací a přijímání preventivních i reaktivních opatření.

K tomuto účelu slouží Asociace kritické infrastruktury České republiky, která je schopna a připravena subjektům kritické infrastruktury i dalším organizacím tuto komunikaci zprostředkovat.

Asociace kritické infrastruktury
České republiky

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

O ASOCIACI

Asociace kritické infrastruktury České republiky reprezentuje zejména majitele a provozovatele kritické infrastruktury, uspokojuje a hájí jejich společné zájmy průřezově, napříč obory a průmyslovými segmenty.

Posláním AKI ČR je zejména tvorba optimálních podmínek pro provoz a ochranu kritické infrastruktury, podpora výzkumu a vývoje v oblasti provozu a ochrany kritické infrastruktury, popularizace problematiky kritické infrastruktury a obhajoba specifických společných zájmů členů asociace, a pokud nejsou v rozporu se zájmy společnými, i jejich zájmů individuálních, to vše při respektování pravidel hospodářské soutěže.

AKI ČR je nezávislá na stranicko-politických a jiných vázaných zájmech.

ČLENOVÉ

